

HIDIS – HRVATSKI KAO DRUGI I STRANI JEZIK

Dana 14. i 15. listopada 2005. godine u Zagrebu je održan HIDIS – Prvi znanstveni skup: Hrvatski kao drugi i strani jezik. Organizirao ga je Odjel za kulturu hrvatskoga jezika HFD-a s Hrvatskom maticom iseljenika kao suorganizatorom i Sveučilištem u Zagrebu kao pokroviteljem (predsjednik Organizacijskoga odbora bila je Zrinka Jelaska, a predsjednik Programskoga odbora Josip Silić). Na otvorenju Skupa govorili su Vlasta Vizek-Vidović (Sveučilište u Zagrebu), Jasminka Novak (Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija), Sanja Sütto (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa) i Silvija Letica (Hrvatska matica iseljenika). Na Skupu su izlaganjima sudjelovala 64 stručnjaka, od iskusnih znanstvenika koji se dugo bave tim područjem do najmlađih (apsolvenata) koji su tek u njega kročili.

Skup je obuhvatio različita područja hrvatskoga kao drugoga i stranoga jezika: kontrastivni pristup sintaksi i leksiku, riječi u kontekstu, dvojezičnost i višejezičnost, jezik i međujezik, jezik i govor, usvajanje posebnih skupina riječi ili njihovih kategorija (glagoli, glagolski vid, prilozi, čestice, enklitike, konektori), usvajanje i nastavu hrvatskoga jezika u inozemstvu, nastavu i programe hrvatskoga kao stranoga u Hrvatskoj, sredstva u nastavi jezika (računalni programi, književnost, pjesme) te znanstvene i stručne projekte o hrvatskome kao drugom jeziku. Radovi su izlagani u dvanaest sekcija (po dvije istovremeno) i posebnoj posterskoj sekciji na kojoj je predstavljeno sedam novih postera i sedam postera s međunarodnih skupova EUROSILA 2004. i 2005., IASCL 2005. i HLD 2005. Na skupu su predstavljene i najavljene nove knjige, a održan je i okrugli stol s temom: Hrvatski kao komunikacija.

U zemljama u kojima se govori nekim od svjetskih jezika, a sve više i u zemljama čiji jezik nije svjetski, posvećuje se velika stručna pozornost većinskomu jeziku kao stranomu ili drugomu: provode se brojna i raznolika istraživanja, razvijaju metode i programi za učenje i poučavanje, pišu se udžbenici, priručnici i rječnici te se izrađuju različiti nastavni materijali. U Hrvatskoj se cjelokupna djelatnost vezana uz hrvatski jezik kao strani i drugi razvija snažnije tek u prošlih petnaestak godina pa se može reći da je još u začetku. Međutim, zanimanje raste iz dana u dan. Učenje hrvatskoga jezika kao stranoga i drugoga važan je hrvatski strateški interes zbog nekoliko razloga. Jedan je od njih taj što je višejezičnost u temeljima Europske unije koje će Hrvatska postati član. Dalje, u cijelome svijetu žive milijuni hrvatskih iseljenika i njihovih potomaka od kojih mnogi imaju jak osjećaj pripadnosti svojoj matici i uče jezik svojih predaka u novoj domovini ili pak dolaze u Hrvatsku da bi ga učili. Zatim, hrvatski kao strani i drugi jezik bitna je sastavnica predstavljaju hrvatske kulture uopće. Postoji sve više inicijativa da učenje hrvatskoga jezika postane snažno promidžbeno sredstvo Republike Hrvatske, a radi se i na motivaciji za učenje hrvatskoga kao stranoga i drugoga. Sve se više kroatističkih i drugih stručnjaka bavi hrvatskim kao stranim i drugim: predavači i suradnici Sveučilišne škole hrvatskoga jezika i kulture, lektori i suradnici Croaticuma – hrvatskoga za strance na Odsjeku za kroatistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, brojni lektori hrvatskoga jezika na stranim sveučilištima i drugi koji izvode nastavu hrvatskoga kao stranoga i drugoga jezika, a za to područje sve se više zanimaju i drugi jezični stručnjaci. Do sada nije bilo specijaliziranoga stručnoga ili znanstvenoga skupa koji bi se bavio tim područjem znanosti pa je hrvatska jezikoslovna javnost sa zadovoljstvom dočekala HIDIS. Spremnost

s kojom je toliki broj stručnjaka iz hrvatske i inozemstva prihvatio iznijeti rezultate svoje- ga bavljenja hrvatskim kao stranim i drugim jezikom na tome skupu govori koliko je to područje zanimljivo, važno i perspektivno.

Za hrvatski kao drugi i strani potrebno je izraditi sve osnovne priručnike koje imaju i svjetski jezici i na kojima rade veliki timovi stručnjaka, a malo je onih koji se bave tim područjem. Brojem različitih priručnika i udžbenika za sve stupnjeve i mnogi slavenski jezici nadmašuju ono što je dosad učinjeno u hrvatskome kao drugome i stranome, ali sudeći po naporima koji se ulažu na tom području posljednjih godina, po rastućem broju kroatista koji su ga izabrali za područje svoje- ga užega interesa, kao i po uspjehu HIDIS-a, taj će zaostatak zasigurno biti nadoknađen. Mladi znanstvenici izabiru hrvatski kao drugi i strani jezik za temu svojih doktorskih disertacija, objavljuje se sve više znanstvenih

i stručnih članaka o toj temi, raste broj studenata koji se već na dodiplomskome studiju zanimaju za hrvatski kao drugi i strani i pišu diplomatske radove o temama u vezi s njime, a pred izdavanjem su knjiga i dva priručnika Zrinke Jelaske i suradnika (Hrvatski kao drugi i strani jezik, Morfološki rječnik MORKO i Glagolnica – hrvatski glagoli – oblici). Do HIDIS-a stručnjaci koji se bave hrvatskim kao stranim i drugim nisu imali priliku sresti se u tolikome broju da bi izložili rezultate svojih istraživanja, razmjenjivali iskustva i planirali buduće zajedničke projekte. Uz izlaganja koja su izuzetan doprinos struci kao veliku vrijednost skupa treba istaknuti poticajno ozračje suradnje i svijesti o tome da je potrebno udružiti snage u istraživanjima. Zbog velikoga odaziva stručnjaka i kvalitete njihova sudjelovanja vjerujemo da će HIDIS, na veliko zadovoljstvo hrvatske jezikoslovne javnosti, postati skup koji se održava redovito.

*Sanda Lucija Udier,
Milvia Gulešić Machata*

JEZIČNI DANI

Medunarodni dan materinskoga jezika obilježujemo 21. veljače.

Taj je dan Unesko proglasio danom svih jezika na svijetu pa onda i svakoga jezika posebice jer je svaki jezik nekome materinski jezik. Tako je i naš hrvatski – obilježimo Međunarodni dan materinskoga jezika i kao dan hrvatskoga jezika!

Dani su hrvatskoga jezika spomen-dani na deklaracijska zbivanja iz 1967. kada je od 13. do 17. ožujka potpisivana i objavljena

Deklaracija o hrvatskom jeziku. Danas su ti dani posvećeni jezičnoj kulturi hrvatskoga književnoga jezika. Budući da skrb o jezičnoj kulturi ne pripada samo institucijama, nego pripada svima nama koji hrvatski govorimo, kulturna je obveza svih nas obilježiti Dane hrvatskoga jezika – predavanjem koje možemo održati ili poslušati, izložbom koju možemo postaviti ili pogledati, možemo upozoravati na nepotrebne tuđice koje nas okružuju, na jezične pogriješke koje uočimo, možemo... što god, samo da je u prilog hrvatskomu!

Sanda Ham